

Thoft (SF):

Når jeg har tårer i øjnene, er det ikke af rørelse over udenrigsministerens tale, men fordi jeg er meget forkølet.

Hvis vi ser på det, udenrigsministeren startede sin tale med, så sagde han: »Vi ønsker et prøvestop.« Ja vel, men Danmark kalder det altså propaganda, når nogen faktisk gennemfører et prøvestop.

Udenrigsministeren sagde: »Vi ønsker en international aftale, som forbyder fremtidige prøvesprængninger.« Ja vel, men virkeligheden er, at Danmark i FN stemmer imod forslag herom.

Udenrigsministeren sagde: »Vi ønsker at standse våbenkapløbet.« Ja vel, men Danmark er en direkte deltager i våbenkapløbet, og hvert eneste år bevilger folketingets flertal yderligere midler til dette våbenkapløb.

Endelig sagde udenrigsministeren, at vi ønsker en verden, som ikke behøver at bygge sin sikkerhed på atomvåben. Ja vel, men virkeligheden er, at Danmark er en grundlæggende del af NATOs atomstrategi, og at denne atomstrategi indgår som et element i dansk sikkerhedspolitik.

Jeg synes, ministerens redegørelse var udtryk for en fæl gang hykleri, og det kan ikke komme som en voldsom overraskelse, at jeg er noget utilfreds.

Jeg mener, udenrigsministerens tale var bygget op på to grundlæggende misforståelser; der var mange, men der er to, som er grundlæggende. For det første, at Danmark rent faktisk støtter ethvert realistisk skridt i retning af prøvestop. Nej, det gør Danmark ikke. Danmark har rent faktisk aldrig støttet noget realistisk skridt. Og findes der noget mere realistisk skridt, end at en af parterne stopper prøvesprængningerne? Er der andre og mere realistiske skridt, end at man rent faktisk stopper disse ting?

Den anden misforståelse, som udenrigsministeren fremførte, er, at prøvestop ikke kan kontrolleres. Jeg vil senere komme ind på dette.

Hvad har den danske regering gjort for at føre 3. maj-dagsordenens ordlyd ud i livet? Selv i NATOs atomplanlægningsgruppe har vi sagt: »Fy, fy, det må I ikke!« Jeg synes, det er for meget af det gode.

Folketinget har pålagt regeringen at virke for fastfrysning af alle atomvåbenlagre og

medvirke til gennemførelse af et internationalt forbud mod atomprøvesprængninger; og for at regeringen ikke skulle tage fejl af folketingets flertal, så henvendte et flertal af folketingets partier sig den 14. juni 1985 til regeringen og opfordrede den under hensyntagen til den kommende tilbageblikskonference for atomprøvestoptraktaten til »udtrykkeligt at støtte alle initiativer med sigte på et fuldstændigt stop for prøvesprængninger, herunder det allerede vedtagne forslag i det amerikanske senat.«

Men regeringen har ikke foretaget noget som helst i den retning. Forslaget fra det amerikanske senat er i øvrigt med stort flertal blevet vedtaget her i februar 1986 i Repræsentanternes Hus. Vedtagelsen indeholder to pålæg:

Dels skal præsidenten genoptage forhandlingerne med Sovjetunionen om et altomfattende stop for prøvesprængninger, forhandlinger, der, som ministeren sagde, ikke er foregået siden 1980. Dels skal den amerikanske præsident gennemføre ratifikationsproceduren for de to aftaler fra henholdsvis 1974 og 1976, tærskelaftalen om forbud mod prøvesprængninger over 150 kiloton, og aftalen om fredelige atomprøvesprængninger, som amerikanerne endnu ikke har ratificeret.

Det har længe været den amerikanske regerings holdning, at prøvestop var godt, men kontrolleres kunne det ikke. Nu er det – efter en lang række forsøg gennemført af nedrustningskonferencen i Genève, som også ministeren gjorde opmærksom på – klart dokumenteret, at man ved hjælp af fire tiltag vil kunne identificere atomprøvesprængninger helt ned til måske $\frac{1}{10}$ kiloton. De fire kontroltiltag er:

For det første en international udveksling af data om seismiske og atmosfæriske målinger.

For det andet en speciel kæde af seismometre opstillet på deltagerens område. Man regner med, at det er nødvendigt med en station for hver 1.000.000 km².

For det tredje overvågning ved hjælp af bestående midler såsom satellitter. For selv om der kun afprøves ganske små våben, må vi være opmærksom på, at der på selve teststedet vil ske observerbar aktivitet.

For det fjerde inspektion på stedet af særlige neutrale eksperter, hvor mistanke foreligger. En sådan inspektion på stedet, hvor sær-